

Kittilän kulttuurikasvatussuunnitelma KOPS

KULTTUURIN KAPSÄKKI

Perustuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen
opetussuunnitelmiin

Versio 1.0

1) Yhdenvertaisuus

Kuntien valtuustojen hyväksymä ja perustasolla budjettiin pysyvästi laitettu KOPS on jokaisen kunnan lapsen ja nuoren saavuttava suunnitelma. Tällöin perheen asuinpaikka, varallisuus tai mielenkiinnon kohteet eivät vaikuta siihen, pääseekö lapsi osaksi taide- ja kulttuurituokioita.

Mitä hyötyä kulttuurikasvatussuunnitelmista on?

2) Saavutettavuus

Suuressa kaupungissa on usein valtavasti mahdollisuuksia harrastamiseen ja kaiken kokemiseen jo valmiiksi. Pienemmissä ja syrjäisemmissä kunnissa KOPS takaa sen, että esitykset ja ammattitaitelijoiden ja kulttuurikasvattajien vierailut eivät jää suurten kaupunkien asukkaiden yksinoikeudeksi.

3) Kunnan elinvoimaisuus, yhteisöllisyys ja työllistävä vaikutus

Ennalta suunniteltu ja budjetoitu, strategiaan asti saatu kulttuurikasvatussuunnitelma on mille tahansa kunnalle eduksi. Se osoittaa, että kulttuuria ja taidetta arvostetaan kunnassa, ja näiden alojen monipuolinen, kerrannainen vaikutus sekä ihmisten hyvinvointiin että työllistymiseen ymmärretään. KOPS-työssä kaikki alueen omat taiteilijat ja taidelaitokset saavat vuosittain toistuvaa lisätyötä ja alueen lapset, nuoret ja muut asukkaat oppivat tietämään mitä oman kunnan alueella on.

Yhteisöllinen vaikutus on suuri, jos mukana ovat niin paikalliset yritykset sponsoroimassa kokonaisuuksia kuin taiteilijat, koulut, päiväkodit, galleriat, mahdollisesti myös useaan KOPSiin kirjoitetut palvelutalot tai muut yksiköt. Kulttuurikasvatussuunnitelmasta saa helposti tehtyä koko kunnan yhteisen asian.

4) Kunnan brändi

Kittilän visio on: Kittilä – puhdasta kultaa.
Taustalla on ajatus, että Kittilä on puhdasta kultaa monella eri tasolla.

Kittilän arvot ovat:

Luonto
Inhimillisyys
Vieraanvaraisuus ja
Edelläkävijyys

Kuudeksi painopistealueeksi, jotka samalla ovat valtuuston kärkihankkeita, on Kittilään kuntastrategiassa valittu:

- yhteisöllinen ja osallistava Kittilä
- positiivinen viestintä ja imago
- huomio hyvinvointiin
- viihtyisä ympäristö ja hyvät kulkuyhteydet
- yritysmuutos ja elinvoimatyö
- digitaalisuuden kehittäminen

5) Lasten tunne- esiintymistaidot sekä monipuolinen maailmankatsomus

Tutkimuksissa on moneen kertaan todettu kuinka pitkäaikainen kulttuurin ja taiteen harrastaminen on vähentänyt ja ennaltaehkäissyt monia ongelmia ihmisten käytöksessä, oppimisessa, kaveritaidoissa tai avarakatseisemmassa suhtautumisessa maailmaan. Kulttuurin ja taiteen kautta on mahdollista käsitellä mitä tahansa asiaa tavalla, joka jättää pysyvämpiä positiivisia muistijälkiä. Oman luovuuden tuominen esiin ja heittäytyminen uuteen tekee kaikille ihmisille hyvää, positiivisen minäkuvan ja onnistumisen kokemusten saaminen on yhä tärkeämpää nykymaailmassa.

Juuri niitä kulttuurikasvatussuunnitelma haluaa antaa, sillä suunnitelman toteuttajina ovat nimenomaan eri taiteenalojen ammattilaiset. Mille tahansa kunnalle on hyötyä siitä, että sen lapsista kasvaa esiintymistaitoisia ja monipuolisesti ajattelevia, toiset ihmiset huomioon ottavia nuoria. Taide ja kulttuuri on väylä jota jokaiselle pitää antaa mahdollisuus hyödyntää.

KOPSiin konkreettinen toteutus kunnassa

Alla on ensin kirjoitettuna auki
**KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMAN
PERUSTASO**, jossa työpajoissa ja
käyntikohteissa pääsee tekemään paljon
itse ja tutustumaan kattavasti eri
taiteenaloihin.

Perustason jälkeen esitetään
KAKKOSTASON toiminta, eli esittävän
taiteen kokonaisuudet, jotka eivät mene
enää ikäryhmäjaon mukaan vaan ovat
useimmiten tarjolla kaikille. Kokonaisuudet
budjetoidaan erikseen. Valmiita
kokonaisuuksia kakkostasosta ei
kuitenkaan voi kirjoittaa auki samalla lailla
kuin perustasolla, sillä ohjelmistot
vaihtuvat vuosittain, samoin kuin
kiertueella olevat esittävän taiteen
tuottajat.

VARHAISKASVATUS

Yleistä varhaiskasvatuksessa

Kaikessa taiteenaloihin liittyvässä opetuksessa huomoidaan varhaiskasvatussuunnitelman laaja kohta "kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu" sekä nähdään lapsi nimenomaan aktiivisena toimijana. Kulttuuriseen osaamiseen kuuluu lapsen ikätason mukainen tutustuminen oman kunnan taiteilijoihin, rakennuksiin, näyttelytoimintaan tai luonnonympäristöihin. Kaikki taiteen tekeminen taas tukee vuorovaikutusta ja ilmaisua ja vahvistaa lapsen näkemystä itsestään luovana ja onnistuvana yksilönä.

Kulttuuriopetussuunnitelma tarkentuu varhaiskasvatussuunnitelman osalta ja toteutetaan yhdessä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.

Myös **kirjasto-, museo- ja elokuvakasvatuspolut** tulevat kulkemaan läpi Kittilän kulttuurikasvatussuunnitelman ja lisätään myöhemmin.

0-3 -vuotiaat

Sisällöt tarkennetaan yhdessä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.

Kulttuurinen
osaaminen,
vuorovaikutus ja
ilmaisu

5-vuotiaat

Sisällöt tarkennetaan yhdessä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.

4-vuotiaat

Sisällöt tarkennetaan yhdessä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.

Eskarit

Sisällöt tarkennetaan yhdessä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.

PERUSKOULU

Yleistä perusopetuksessa

Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Opetus lisää ymmärrystä kulttuureiden moninaisuudesta ja auttaa hahmottamaan kulttuureita menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden jatkumoina, joissa jokainen voi itse olla toimijana.

Kulttuuriopetussuunnitelma tarkentuu kirjasto- ja museopolun osalta ja toteutetaan yhdessä kirjasto- ja kulttuuritoimen kanssa.

Kirjasto- ja museopolut tulevat kulkemaan läpi Kittilän koko kulttuurikasvatussuunnitelman.

Sanataide

Sanataiteen taikatunti kirjastolla:
Tutustutaan Kittilän muinaiisiin
mytologiahahmoihin kuten staaloihin,
saivo-olentoihin, maahisiin, lapinnoitiin.
Työpajassa luodaan uusia tarinoita ja
mytologiahahmoja.

ALAKOULU 1LK

Arkkitehtuuri ja rakentaminen

Tutustumiskohteena Kittilän puukirkko,
kirjasto, kunnantalo ja kouluympäristö.
Työpajassa tutustutaan pienoismallien
rakentamiseen ja toteutetaan oma
pienoismalli kittiläläisestä rakennuksesta
ryhmätyönä.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Taiteen eri muodot tulevat tutuiksi ilman
erikseen määriteltyä osa-aluetta.
Ensimmäisellä luokalla tutustutaan
itseensä oppijana ja yhdessä tekijänä.
Harjoitellaan vuorovaikutusta ja yhdessä
tekemistä leikkien, pelien ja taiteen eri
muotojen kautta. (Kittilän OPS)

Perinnekuulttuuri ja kädentaidot

Tutustuminen Kittilän kotiseutumuseoon eri ilmaisukeinojen kautta.

Työpajoissa sukelletaan perinnemaailmaan, erilaisiin käsityötekniikoihin, työvälineisiin entisaikain arkiseen aherrukseen.

ALAKOULU 2LK

Perinnesuusiikki ja -soittimet

Tutustutaan kotiseutumuseolla lappilaiseen musiikkiin sen perinteisiin ja nykyhetkeen. Pelimannin soittosalkku - **työpajassa** tutustutaan musiikin laajaan kirjoon ja erilaisiin soittimiin.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisus

Oman kulttuuri-identiteetin ja juurien tutkinta. Monikulttuurisuus. Sanataide, visuaalinen ilmaisu, draama, musiikki, perinnesuusiikit, liike, kädentaidot, sadutus. (Kittilän OPS)

Tarinankerronta

Luontoretki saivojärvelle, Taatsin seidalle tai muuhun kohteeseen, johon liittyy paikallinen historia.

Työpajassa pohditaan ihmisen luontosuhdetta ja herätellään vanhaa tarinankerrontaperinnettä nuotiotulen äärellä. Siirretään aineetonta kulttuuriperinnettä.

ALAKOULU
3LK

Elokuvakasvatus

osuudessa pureudutaan luonnon kunnioittamiseen Tunturin tarina-elokuvan kautta.

Kestävä kehitys
taiteessa ja
kulttuurissa

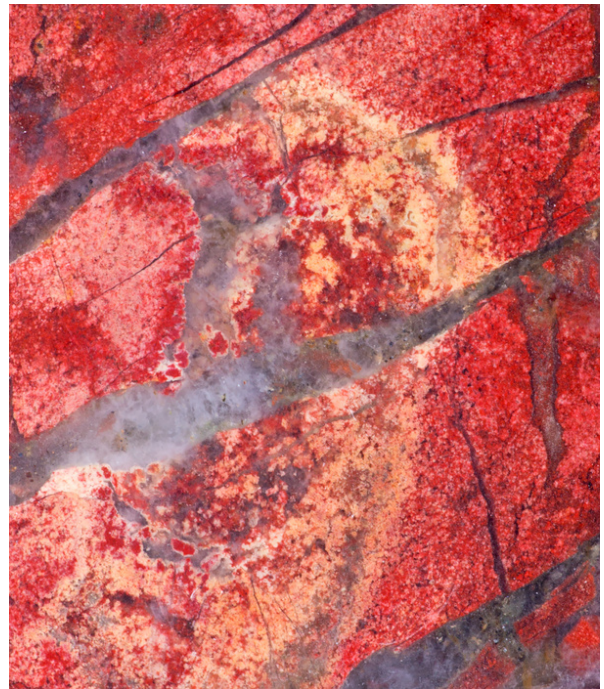
Kestävän kehityksen materiaalit. Kestävä kehitys taiteessa ja kulttuurissa. Aineeton kulttuuriperintö. Kansanperinteen lajit sekä niiden jatkajat nykykulttuurissa. (Kittilän OPS)

ALAKOULU 4LK

Draama

Tutustutaan Kittilän kirjaston/kunnantalon marmorilattiaan ja muihin alueen erikoisiin kivilöydöksiin, kuten punainen jaspis ja kumpukongklomeraatti.

Työpajassa tutkitaan jalokivilaukun sisältöjä draaman keinoin.

Monilukutaito

Tekstien tulkinta ja tuottaminen, kuvallinen, auditiivinen, kinesteettinen oppiminen. Monimedia, lehdet, kirjat, elokuva, pelit. Rikas tekstiympäristö, autenttiset tekstit. (Kittilän OPS)

ALAKOULU 5LK

Mediataide

Tutustutaan Kittilän kotiseutumuseo Vaaranmikkolan verkkosivuihin ja digitaaliseen pakopeliin.

Työpajassa luodaan uusia sisältöjä ohjelmoinnin maailmaa apuna käyttäen.

Tieto- ja viestintäteknologia

Opetellaan tuntemaan erilaisia sovelluksia, verkostoituminen, pelillisyyden hyödyt. Omien tuotosten laadinta opitun pohjalta. Esim. ohjelmointi. (Kittilän OPS)

Musiikki

Oppilaat musiikkikonsertin tuottajina. Selvitetään tarjontaa ja yhteistyökumppaneita esim. Konserttikeskuksen avulla.

Työpajoissa tutustutaan monialaisen tuottamisprojektin osa-alueisiin ja yhdistetään eri oppiaineet projektiin.

ALAKOULU 6LK

Monialainen yhteistyö

Yhdistetään eri oppimisalueet prosessityöskentelyssä. Harjoitellaan aikataulutusta, tapahtumatuottamista ja itsearviointia.

Työpajoissa toteutetaan konsertti yhteistyössä Kittilän kulttuuritoimen kanssa.

Työelämä ja yrittäjyys

Lähialueen elinkeinot ja toimialat. Prosessin harjoittelua. Aikataulutusta ja itsearviointia. Oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen osallistuminen. (Kittilän OPS)

Museovierailu

Kotiseutumuseolla livepakopelin kautta ryhmäydytään ja opitaan pelin kautta paikallishistoriaa.

Museon **perinnetyöpajoissa** tutustutaan kotiseutuperinteeseen, omiin juuriin ja lappilaiseen kulttuuriin.

YLÄKOULU 7LK

Monimediataide

Haetaan kattavasti tietoa kittiläläisistä kulttuuripersonista. **Työpajoissa** valitaan itseä kiinnostava kulttuuripersona ja toteutetaan hänelle fiktiivinen somekanavasisältö.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

Ympäristön suojeleminen, vastuullinen ja kestävä kehitys. Pohditaan menneisyyden nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä yhteyksiä. Kirjaston käyttö, tiedon hankkiminen menneisyydestä. Identiteettiä rakentamassa. Paikallisiin lappilaiseen taiteilijoihin tutustuminen, lähi- ja luontoympäristö, museovierailut. Paikallinen kulttuuri. (Kittilän OPS)

Kuvataide

Käynti Palsa-museolla ja Särestöniemi-museossa.

Työpajassa Työskentelyä Taidetestaajat - kulttuurikasvatusohjelman kautta.

Toteutetaan oma kuvataiteellinen työ Särestöniemi-museossa. Teemana oman identiteetin pohdinta.

YLÄKOULU 8LK

Kuvataide

Mikäli Kittilän taidetestaajat - kokonaisuuteen ei sisälly vierailua Särestöniemi-museossa, toteutetaan vierailu museoon yhteistyössä Kittilän kulttuuritoimen kanssa.

Työpajassa Työskentelyä Taidetestaajat - kulttuurikasvatusohjelman mukaisesti.

Toteutetaan oma kuvataiteellinen työ Särestöniemi-museossa. Teemana oman identiteetin pohdinta.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

Ympäristön suojeleminen, vastuullinen ja kestävä kehitys. Pohditaan menneisyyden nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä yhteyksiä. Kirjaston käyttö, tiedon hankkiminen menneisyydestä. Identiteettiä rakentamassa. Paikallisiin lappilaiseen taiteilijoihin tutustuminen, lähi- ja luontoympäristö, museovierailut. Paikallinen kulttuuri. (Kittilän OPS)

Puheviestintä

Tutustutaan luovan alan ammatteihin sekä tekijöihin, jotka ovat onnistuneet rakentamaan uraa luovalla alalla.

Työpajassa selvitetään, mitä nuoret haluavat tietää luovasta alasta. Luovasta alasta ammatti? Mitä tarkoittaa? Mitä olemassa? Millainen opintopolku?

YLÄKOULU 9LK

Mediataito

Tutustutaan tekijänoikeuksiin. Teosto, Kuvasto, Kopiosto, Gramex yms.

Keskustelufoorumi, jonne kutsutaan Kittilästä lähtöisin olevia luovan alan ammattilaisia vastaamaan oppilaiden kysymyksiin ja kertomaan omista ammateistaan.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

Ryhmäviestintä, puheviestintä, draama/teatteri. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Tekijänoikeudet.

(Kittilän OPS)

Mediataiteen

kokonaisuudessa tehdään omalle ikäluokalle Kittilän historiaa ja tulevaisuutta valottavia mainoksia johonkin sosiaalisen median kanavaan.

LUKIO 1LK

Millainen oli varhaisten vaikuttajien merkitys Kittilän kehitykselle? Mikä muovasi Kittilästä juuri Kittilän ja mitä kaikkea nykyisen Kittilän brändiin kuuluu?

Globaali- ja kulttuuriosaaminen, Yhteiskunnallinen osaaminen

Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoitus on hyvinvointiosaamisen kehittäminen. Itse ja muut, oman identiteetin rakentaminen uusien keinojen löytäminen itseilmaisuun.

Lukion osiossa on esitetty ehdotuksia siihen, miten kulttuurikasvatusta voisi toteuttaa lukion ja/tai ammattikoulun puolella. Kokonaisuuksia voi järjestää vuosiluokittain tai sitten vaikka vain valinnaisryhmien tai muuten mukaan ilmoittautuneiden kanssa.

LUKIO 2LK

Luontoretki

Retki haluttuun luontokohteeseen, johon liittyvät muinaiset tarinat.

Ympäristötaide

Toteutetaan ympäristötaideteos yhteistyössä Lapin yliopiston Taiteiden tiedekunnan tai Lapin AMK:n kanssa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tanssi

Keskitytään kehollisuuteen taide- ja kulttuurikokemuksissa tanssiteatteri Rimpparemmiin, Sodankylän Jutaringin tai vastaavan tahon näytösten kautta. Osallistutaan **tanssityöpajaan**.

LUKIO
3LK

Mikä on tanssin asema maailmalla verrattuna Suomeen? Miksi tanssi harrastaminen Suomessa on monelle niin hankalaa, tai miksi tanssiminen on enempi tyttöjen harrastus? Näihin kysymyksiin saa erilaisia vastauksia ainakin käyttäytymistieteiden ja sosiologian puolelta.

Monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen

Kulttuurikasvatus- suunnitelman KAKKOSTASO

Kittilän kunnassa vierailevia esittävän taiteen toimijoita ovat mm.

- Lapin alueteatteri
- Teatterit Rollo ja Mukamas
- Tanssiteatteri Rimpparemmi
- Konserttikeskus
- Kiertävä Lastenkulttuurikeskus Kattila ry
- Taiteilijayhdistys Hiljaisuus ry

Kulttuurikasvatus muualla kuin päiväkotij- ja kouluympäristössä

- kaiken ikäisten kerhotoiminnassa
- erityisryhmissä
- nuorisotiloissa
- palvelutaloissa
- työhyvinvoinnissa
- työpajatoiminnassa
- etsivässä nuorisotyössä

KAKKOSTASON toiminta, eli esittävän taiteen kokonaisuudet, jotka eivät mene enää ikäryhmäjaon mukaan vaan ovat useimmiten tarjolla kaikille. Ne budjetoidaan erikseen. Valmiita kokonaisuuksia kakkostasosta ei kuitenkaan voi kirjoittaa auki samalla lailla kuin perustasolla, sillä ohjelmistot vaihtuvat vuosittain, samoin kuin kiertueella olevat esittävän taiteen tuottajat.

KITTILÄ
PUHDASTA KULTAA

KITTILÄ
PUHDASTA KULTAA

Kittilän kunta

Valtatie 15, FI-99100 Kittilä, FINLAND | Neuvonta / Info +358 (0)400 356 500

www.kittila.fi [kittilankunta](https://www.facebook.com/kittilankunta) [@kittilankunta](https://twitter.com/kittilankunta)